

VUOSIKERTOMUS 2015

YAD Youth Against Drugs ry

YHDISTYKSEN YHTEYSTIEDOT:

YAD Youth Against Drugs ry
Keskustoimisto, Lutakonaukio 3
40100 Jyväskylä
p. 040 827 6250, yad@yad.fi

Janne Paananen, toiminnanjohtaja
p. 040 551 9067, janne.paananen@yad.fi

Hallitus: hallitus@yad.fi

www.yad.fi

Sisällysluettelo

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus	3
2. Vuosi 2015 pähkinänkuoressa	4
2.1 Vuoden 2015 painopistealueet ja niiden toteutuminen	4
3. Viestintä	5
3.1 Yleinen tiedottaminen	5
3.2 Tietomateriaalit	5
3.3 Verkkosivustot	5
3.4 Sosiaalinen media	6
3.5 Sisäinen tiedotus	6
4. Vapaaehtoistiemien toiminta	7
4.1 Festari- ja infopistetiimi	7
4.2 Paikallisosastot	8
4.3 Päihdekasvatustiimi	8
4.4 Street Team	9
4.5 Koulutukset	9
5. Tukitoiminta	10
5.1 Tukityöllistäminen	10
5.2 Kokemusasiantuntijuus	10
5.3 Päihteettömyyttä edistävä yhteisö	11
5.4 Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri	11
6. Projektit	12
6.1 Street Team 2 -projekti 2013–2015	12
6.2 Expa - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumeuudistuksessa 2013–2015	12
7. Yhteistyö	13
7.1 Valtakunnallinen yhteistyö	14
7.2 Paikallisen tason yhteistyö	14
8. Henkilöresurssit	15
8.1 Palkatut työntekijät	15
8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat	15
8.3 Hallitus	15
9. Talous ja rahoitus	16
9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2015	16
9.2 Julkinen rahoitus	16
9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta	17
9.4 YAD -materiaalimyynti	17
10. Toimitilat	17
11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi	17

VUOSIKERTOMUS 2015

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus

YAD Youth Against Drugs ry on perustettu vuonna 1988 toteuttamaan ehkäisevää huumetyötä erityisesti nuorten omia ideoita ja voimavaroja hyödyntäen. Alusta saakka tavoitteena on ollut tukea myös huumeista irti pyrkiviä ja tarjota heille toimintamahdollisuuksia.

YAD on vakiinnuttanut asemansa suomalaisen **ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijaorganisaationa**, nuoriso- ja päihdealan osaamisensa, nuorten vapaaehtoistoiminnan ja useiden kehittämisprojektien kautta.

Yhdistyksen tarkoitus on toimia poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana valtakunnallisena toimijana, jonka päämääränä on ehkäistä huumeiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihdeistä aiheutuvia haittoja, nuorten vapaaehtoistoimintaa, toipuvien käyttäjien kokemuserosaamista ja ammattilaisten asiantuntijatoimintaa yhdistäen. Ideologisen taustana on pyrkimys hyvään ja onnelliseen elämään, jonka toteutumista huumeiden käyttö tai päihderiippuvuus voi estää.

Yhdistyksen rooli ja keskeiset tehtävät ehkäisevän päihde- ja huumetyön kentässä:

- Luoda puitteita nuorten vapaaehtoistoiminnalle ja osallisuudelle ehkäisevässä huumetyössä
- Toteuttaa ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijatoimintaa kehittämissankkeiden, koulutusten, konsultaation ja verkostoyhteistyön keinoin
- Viestiä ja vaikuttaa useiden verkkosivujen, sosiaalisen median ja materiaalityönnön kautta
- Tarjota tukitoimintaa, vapaaehtoistyön mahdollisuuksia sekä tukityöllistämistä huumeitaustaisille nuorille aikuisille

YAD toimii valtakunnallisesti, sen toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä, Tampereella ja Helsingissä. Lisäksi yhdistyksellä on nuorten kansalaistoimintaa toteuttavia paikallisosastoja muutamalla muulla paikkakunnilla.

Yhdistyksen toimintojen jäsenyys vuonna 2015:

VAPAAEHTOISTIIMIT infopiste- ja festarityö paikallistoiminta päihdekasvatus street team	TUKITOIMINTA ryhmät leirit työllistäminen yhdyskuntapalvelu kokemusasiantuntijuus
VIESTINTÄ nettisivut ja some materiaalit ja aineistot tiedotteet ja kampanjat yhteiskunnallinen vaikuttaminen	ASIAANTUNTIJA- JA KEHITTÄMISTOIMINTA hankkeet koulutus konsultaatio verkostot

2. Vuosi 2015 pähkinäkuoressa

Vuosi 2015 sujui hyvin YAD:n toimintasuunnitelmien mukaan. Sisäisen työn organisointi ja kehittäminen on jatkunut. Kunkin YAD:n valtakunnallisen vapaaehtoistiimin ohjauksen tueksi ja mallintamiseksi tehtyjen tiimimateriaalien sisällöt ovat valmiita. Sosiaalinen tilipito vuodelta 2015 valmistui infopiste- ja festaritiimistä, Street Teamistä, paikallisosastotiimistä sekä Expa - Kokemusasiantuntijuushankkeesta.

Vuoden 2015 aikana luotiin YAD:lle uusi kolmivuotisstrategia 2016 - 2018. Strategian luominen aloitettiin keväällä järjestön vapaaehtoisten kanssa Tiimipäivillä. Strategian pohjaksi kerättiin verkkokyselyllä vapaaehtoisten, hallituksen jäsenten sekä työntekijöiden mietteitä edellisen strategian toteutumisesta ja kehitysehdotuksia uuteen strategiaan. Työ vietiin loppuun syksyllä työntekijöiden ja hallituksen Strategia- ja linjauspäivillä. Uusi strategia löytyy YAD:n verkkosivuilta: www.yad.fi/yad-ry/tietoa/perustyo/.

YAD:ssa työskenteli 2015 toimistopaikkakunnilla Jyväskylässä, Tampereella ja Helsingissä 11 työntekijää, yksi oppisopimustyöntekijä sekä yksi siviilipalvelusmies. Henkilötyövuosia kertyi yhdeksän.

Vapaaehtoisten pyörittämiä **paikallisosastoja oli 8** eri puolilla Suomea. Ouluun perustettiin uusi osasto ja Varkaudesta lakkautettiin. Kaikkein aktiivisin toiminta paikallisosastoissa keskittyi toimistopaikkakunnille. Yhdistyksen varsinaisessa **jäsenmäärässä tapahtui hieman laskua: 148 → 132**. **Toiminnassa oli kuitenkin mukana enemmän vapaaehtoisia kuin edellisvuonna** (suluissa vuoden 2014 määrät): paikallisosastotiimissä mukana oli 124 (100), infopiste- ja festaritiimissä 40 (34), Street Teamissä 182 (175) sekä päihdekasvatustiimissä 13. Osa vapaaehtoisista toimii useassa tiimissä.

Kehittämistyötä tehtiin vuonna 2015 kahdessa projektissa. **Street Team 2** hankkeessa valmisteltiin verkkovapaaehtoistyön mallin juurruttaminen osaksi YAD:n perustoimintaa. Vuoden 2016 alusta alkaen toiminta jatkuu YAD:ssa verkkovapaaehtoistyön suunnittelijan ohjaamana. Samoin viimeistä täyttä vuotta jatkui **Expa - kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä** -projekti, jonka tavoitteena on kehittää ja mallintaa huumetaustaisten kokemusasiantuntijoiden koulutusta ja heidän tekemää päihdekasvatustyötä. Hanke jatkuu vielä kevääseen 2016. Molemmat käynnissä olleet hankkeet olivat RAY:n rahoittamia.

2.1 Vuoden 2015 painopistealueet ja niiden toteutuminen

1. Vapaaehtoisten hyvinvointi ja jaksaminen

Vapaaehtoisten tukeen, jaksamiseen ja hyvinvointiin panostettiin kaikissa YAD:n koulutuksissa. Vapaaehtoisille järjestettiin kolme viikonlopputapahtumaa (syksyllä tiimipäivät Jämsässä ja festariryöön purkuviikonloppu Jyväskylässä sekä keväällä tiimipäivät Milanossa, Italiassa), joissa he pääsivät arvioimaan ja kehittämään YAD:n vapaaehtoistyötä.

2. Viestintä

Viestintään palkattiin edellisvuoden tapaan osa-aikainen järjestötiedottaja. Viestinnän painopiste oli järjestön verkkosivujen uusimistyön loppuun saattamisessa ja sosiaalisen median strategian luomisessa. Vuoden mittaan YAD aktivoitui Twitterissä ja Instagramissa.

3. Kokemusasiantuntijuus- ja tukitoiminta

Expa - kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä -hankkeen kolmantena vuonna keskityttiin kokemusasiantuntijoiden kouluttamiseen ja päihdekasvatustuokioiden pitämiseen. Tukiryhmätoimintaa oli lähinnä pääkaupunkiseudulla.

4. Kannabiskeskustelu- ja menetelmät

Kannabiskeskustelua ylläpidettiin foorumeilla ja osallistamalla seminaareihin. Jatkettiin yhteistyötä A-klinikkasäätiön kanssa ylläpitämällä Päihdelinkin keskustelufoorumilla kannabiksen käyttäjille suunnattua Savusauna-osiota. Savusaunassa saattoi keskustella kannabiksen käytöstä haittojen vähentämisen näkökulmasta.

5. Nuorten parissa toimivat ammattilaiset

Nuorten parissa toimiville ammattilaisille YAD tarjosi muun muassa Kättä pidempää -koulutusta päihdekasvatuksesta ja päihdekasvatusmenetelmistä. Vuoden aikana kehitettiin *Meidän pitäis puhua* -koulutus päihdeaiheiden puheeksiotosta. Molemmat koulutukset toimivat myös tilauskoulutuksena.

3. Viestintä

3.1 Yleinen tiedottaminen

Tiedotustoiminta YAD:ssa tarkoittaa monipuolisen tiedon ja näkökulmien jakamista huumausaineiden käyttöön ja päihdehaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvissä kysymyksissä sekä yhdistyksen omasta toiminnasta viestimistä. Yleiseen mielipiteeseen vaikuttaminen yhteiskunnalliseen keskusteluun ja sosiaaliseen mediaan osallistamalla on osa yhdistyksen toimintaa.

Vuonna 2015 viestinnän keskeisiä teemoja olivat kokemusasiantuntijuus, käyttäjien ja toipujien asema yhteiskunnassa sekä kannabikseen liittyvät eri näkökulmat. Viestinnän painopisteenä oli myös vapaaehtoisten ja uusien jäsenten tavoittelu mukaan toimintaan.

Tiedotteita eri medioihin lähetettiin vuoden 2015 aikana yhteensä viisi. Lisäksi YAD:n koulutuksista lähetettiin tiedotteet yhteistyöverkostojen uutiskirjeissä julkaistaviksi. Maaliskuussa 2013 yhdistyksen viestintäkokonaisuutta koordinoimaan palkattu järjestötiedottaja jatkoi tehtävässään vuonna 2015.

3.2 Tietomateriaalit

Yhdistyksen toimistoilta ja verkkokaupasta www.yad.fi/yadstore oli tilattavissa ilmaisia ja maksullisia YAD:n tuottamia esitteitä ja materiaaleja yhdistyksen toimintaan sekä päihde- ja huumetietoon liittyen. Yhdistyksen materiaalit olivat vuonna 2015 laajalti jaossa mm. infopisteillä festareilla ja muissa tapahtumissa, kouluilla sekä Street Team -toiminnan välityksellä. Myytävistä tietomateriaaleista kysytyimpiä 2015 olivat **aineinfokortit** ja **Kannabis Mythbuster** -esitteet, joita molempia tilattiin tuhansia kappaleita.

3.3 Verkkosivustot

Vuonna 2014 uudistettu pääsivusto www.yad.fi tarjoaa tietoa huumausaineista, YAD:n toiminnasta sekä osallistumismahdollisuuksista. www.yad.fi-sivustolla vieraili 18 300 kävijää vuonna 2015.

YAD:n blogissa www.kiinnostaakohuumeet.fi julkaistiin vuonna 2015 työntekijöiden, vapaaehtoisten ja vierailijoiden kirjoituksia keskimäärin joka toinen viikko. Vuonna 2015 blogisivustolla vieraili 10 000 kävijää.

YAD Street Teamin toimintaa ohjaavan sivuston www.yad.fi/streetteam uudet sivut julkaistiin tammikuussa 2015. Kävijöitä sivustolla oli vuoden 2015 aikana 8 300. Street Teamin uusittu blogi tavoitti 3 900 lukijaa vuonna 2015.

www.huumebiisit.fi-sivustolla voi kuunnella ja kommentoida huumeiden käyttöä käsittelevää musiikkia. Sivuston kävijämäärä nousi 19 000:een vuonna 2015.

Kertomuksia YAD:n festariryöstä jaettiin vapaaehtoisten toimesta kesällä 2015 www.yadinfopisteilla.fi -blogissa.

Vuonna 2004 päättyneen *huumeet ja maailmankauppa* -teemaa esiin nostaneen **HuumeBoikotti** -projektin toimintaa on jatkettu pienemmällä volyyymillä osana YAD:n perustyötä. HuumeBoikotilla on omat nettisivut www.huumeboikotti.org, jonne aiheesta on kerätty laajasti tietoa.

Vuonna 2012 yhteistyössä kirjailija **Juha Vuorisen** ja **Diktaattori**-kustannuksen kanssa toteutetulla www.pilvenreunalla.com -sivustolla oli huumetietoa, erilaisia testejä ja kirjoituksia päihteisiin liittyen, mutta sivustoa ei enää päivitetä.

3.4 Sosiaalinen media

Vuonna 2015 YAD oli aiempaa aktiivisempi sosiaalisen median eri palveluissa ja sai Verkeltä apua sosiaalisen median strategian kehittämiseen.

Facebookissa YAD:lla oli vuonna 2015 **yli 10 eri sivua ja -ryhmää**, joiden jäsenmäärä oli yhteensä noin 8 700 henkeä. Facebookia käytettiin vapaaehtoisten kanssa viestimiseen, tapahtumien markkinointiin ja ajankohtaisen päihdeuutisoinnin jakamiseen sekä siihen liittyvään keskusteluun. **Myssy pois silmiltä** -kampanjan omassa Facebook-ryhmässä keskusteltiin kannabisasioista ja niihin liittyvistä uutisoinneista.

YAD:n Instagram-tilillä www.yad.fi/instagram julkaistiin kuvia YAD:n toiminnasta. Street Teamilla oli käytössään oma Instagram-tili, www.instagram.com/yad_street_team.

YAD:n twitter-tilillä www.yad.fi/twitter julkaistiin ajankohtaisia twiittejä päihdetyöhön ja järjestötoimintaan liittyen.

Vuonna 2015 YAD:n YouTube-kanavalle www.yad.fi/youtube tuotettiin Street Teamin toimintaa sekä paikallistoimintaa esittelevät videot. Videoita katsottiin vuonna 2015 yhteensä noin 900 kertaa. Myös festariryöstä tuotettiin video, joka julkaistaan keväällä 2016.

3.5 Sisäinen tiedotus

Yhdistyksen ja päihdekentän ajankohtaisasioista tiedottava jäsenlehti **Yadilainen** ilmestyi vuonna 2015 6 kertaa. YAD:n sähköpostitse lähetettävä vapaaehtoistoiminnan ajankohtaistiedote muutettiin uutiskirjemuotoon ja sai uudistuksessa nimen **Yaddikti**. Yaddiktin tilaamisen kynnystä madallettiin: vuonna 2015 sen sai tilata kuka tahansa toiminnasta kiinnostunut YAD:n verkkosivuilta löytyvällä lomakkeella. Vuoden 2015 lopussa Yaddikti-utiskirjeellä oli 390 tilaajaa.

Työyhteisön sisäinen tiedotus toteutettiin pääasiassa sähköpostiviestien ja säännöllisten työraporttien välityksellä sekä työyhteisön palaverissa. Paikallisosastot tiedottivat toiminnastaan alueensa jäsenille pääasiassa sähköpostitse ja Facebookissa. WhatsApp-sovellusta käytettiin Street Teamin ja Kajaanin paikallisosaston sisäisessä tiedotuksessa.

4. Vapaaehtoistimien toiminta

YAD:n vapaaehtoisvoimin toteutettava perustoiminta on jaettu neljään valtakunnalliseen vapaaehtoistimiin: infopiste- ja festaritiimi, päihdekasvatustiimi, paikallisosastotiimi sekä Street Team. Tiimien toiminta on mallinnettu tiimimanualeihin tasalaatuisuuden varmentamiseksi. Tiimeihin voi liittyä kuka tahansa vapaaehtoistoiminnasta kiinnostunut asuinpaikasta riippumatta ja osallistua tiimin toimintaan käytyään ensin toimintaan valmentavan koulutuksen. Tiimien kautta voi osallistua juuri itseään kiinnostavaan toimintaan sekä saada kutsuja kohdennetusti tietyn tiimin toimintoihin. Eri tiimeissä oli jäseniä listoilla muutamasta kymmenestä useampaan tuhanteen. Vapaaehtoistoimintaan osallistui infopiste- ja festaritiimissä, päihdekasvatustiimissä sekä paikallisosastotiimissä vuoden aikana 177 vapaaehtoista ja Street Teamissä 182 henkilöä teki tehtäviä. Eri tiimeissä toimii osin samoja vapaaehtoisia.

4.1 Festari- ja infopistetiimi

Vertaisvaikuttaminen festareilla on yksi yhdistyksen alkuperäisistä toimintamuodoista. Festarityössä toteutuu ehkäisevän huumetyön ja päihdekasvatuksen tärkeä perusajatus: vuorovaikutus ja kohtaaminen. Infopistetyössä mennään sinne missä nuoretkin ovat.

YAD:n vapaaehtoiset osallistuivat perinteisesti kesän musiikkifestivaaleille pitäen infopisteitä. YAD:n infopiste vietiin kahdelletoista festarille, jotka olivat **Kivenlahtirock, Purp Flash Spring Break, Nummirock, Provinssirock, Riihimäkirock, Rakuunarock, Ilosaarirock, Porispere, Blockfest ja Lutakko Liekeissä**. Infopisteellä työskenteli kesän aikana 39 eri vapaaehtoista. Infopisteillä kohdattiin yhteensä 1821 festarikävijää. Kävijöistä 797 osallistui huumetestikeskusteluun. Suosituimmat keskustelunaiheet olivat oma päihteiden käyttö, kohtuukäyttö, päihteiden käyttö yleisesti sekä huumeet ja terveys. Kirjatuista keskusteluista arvioitiin 65 % herättäneen uusia ajatuksia paljon, melko paljon tai jonkin verran.

YAD:n jalkautuvan tiimin vapaaehtoiset olivat mukana lisäksi elektronisen musiikin metsäfestivaaleilla, Kosmos festivaaleilla huolehtimassa juhlijoiden turvallisuudesta.

2015 infopistetyössä jatkettiin vapaaehtoisten vuorovaikutustaitoihin panostamista sekä tähän kouluttamista. Keväällä YAD järjesti **VuorovaikutusWorkshopin**, joka soveltuu erityisen hyvin infopiste- ja festarityön tueksi. Koulutukseen osallistui 8 henkilöä.

Festareilla pidettiin mukana toiminnallisia päihdeteemaisia elementtejä, kuten mahdollisuutta kirjoittaa huumeaiheisia sloganeita, ottaa Narkomaanileima tai vesitatuointeja. Lisäksi kesällä 2015 valjastettiin somemaaailmaa vahvemmin mukaan festarityöhön **#streittinäfestareilla** -haasteen myötä. Vaihtoehtoista ajanvietettä pystyi tuottamaan jonglöörausvälineillä. Vapaaehtoisilla oli mahdollisuus itse vaikuttaa siihen, mitä festarireissulle otetaan mukaan. Huumeiden käyttämistä festareilla kartoittavaan **Huumeet festareilla -verkkokyselyyn** vastasi kesän aikana 284 henkilöä.

Kesän lopuksi toteutettiin **festarityön purkuviikonloppu**, johon osallistui 9 vapaaehtoista. Purkuviikonlopun tarkoitus on vapaaehtoistoiminnan ohjaus, vapaaehtoisten tuki ja palkitseminen sekä toiminnan läpikäynti ja kehittäminen. Purkuviikonloppu on osoittanut paikkansa YAD:n festarityön kokonaisuudessa ja sisältyy festarityön vuosikelloon.

Festareiden lisäksi paikallisosastot ja infopistetiimiläiset pitivät infopisteitä 23 kertaa eri tapahtumissa vuoden 2015 aikana. YAD:n infopiste viedään myös aina **Music Against Drugs** -tapahtumiin ympäri Suomea.

Vuoden 2015 festariryöstä on koottu sosiaalinen tilinpito, jonka pohjalta toimintaa arvioidaan ja kehitetään.

4.2 Paikallisosastot

Paikallisosastotoiminta on **nuorten vapaaehtoisten itsensä järjestämää toimintaa**, jota YAD:n työntekijät tukevat. Paikallisosastojen vapaaehtoiset järjestivät paikkakunnillaan paikallisosastojen **kokoontumisia, erilaisia tapahtumia, leirejä, koulutuksia, pitivät infopisteitä nuorten tapahtumissa sekä YAD-infoja ja päihdekasvatustunteja kouluilla**. Omien toimintakertomuksiansa mukaan paikallisosastot arvioivat kohdanneensa päihdekasvatustunneilla ja infopisteillä vuoden aikana yhteensä yli 250 nuorta eri puolilla Suomea. Paikallisosastot toimivat yhteistyössä kunnan nuoriso- ja vapaa-aikatoimen sekä muiden yhdistysten kanssa. Toimintaa markkinoidaan ja siitä tiedotetaan erityisesti nuorille ja niin sanotuissa riskiryhmissä oleville, mutta myös yhteistyökumppaneille. Paikallisosastot hyödyntävät monipuolisesti sosiaalisia medioita tiedotuksessa ja nuorten tavoittamiseksi. Osassa paikallisosastoja toimintaan osallistuu päihdetaustaisia henkilöitä ja osalla paikkakunnista pyörii **tukiryhmätoiminta**.

Paikallisosastoissa eniten aktiivisia vapaaehtoisia sijoittuu ikähaarukkaan 18–25-vuotiaat, seuraavaksi eniten vapaaehtoisia on 15–17-vuotiaiden ryhmästä. Satunnaisten kävijöiden suurin ikäryhmä on myös 18–25-vuotiaat. Paikallisosastojen kävijämäärät vaihtelevat paikkakunnittain ja kerroittain.

Paikallisosastoja oli vuonna 2015 8: Jyväskylä, Helsinki, Saarijärvi, Tampere, Varkaus, Kajaani, Suolahti ja Oulu. Näistä uusia, vuonna 2015 perustettu oli Oulu. Vuonna 2015 toimintansa päätti Varkauden paikallisosasto.

Kullakin paikallisosastolla oli käytössään oma Facebook-ryhmä, paitsi Saarijärvellä oma Facebook-sivu. Ryhmissä oli vuoden loppuun mennessä yhteensä 267 jäsentä ja Saarijärven sivulla 79 tykkääjää.

Valtakunnallinen yhdistys tuki paikallisosastoja materiaalein, koulutuksin, tapahtumin, työntekijöiden tuella ja taloustuella, jota paikallisosastot saavat toiminnan aloitukseen ja voivat hakea tarvittaessa tapahtumiin. Palautekyselyyn vastanneista paikallisosastoista kaikki kokivat työntekijöiltä saamansa tuen riittäväksi..

4.3 Päihdekasvatustiimi

YAD:n päihdekasvatustiimi tarjoaa erilaisia päihdekasvatuksellisia tuokiota nuorten ryhmille nuorten vapaa-ajan ympäristöihin, lastensuojelulaitoksiin ja koulujen teemapäiviin. Päihdekasvatustiimiin kuuluu 16 vuotta täyttäneitä YAD:n vapaaehtoisia, jotka ovat käyneet toimintaan valmentavan koulutuksen. Päihdekasvatustiimissä käytetään toiminnallisia ja vuorovaikutuksellisia päihdekasvatuksen menetelmiä. Myös päihdekasvatustuokioiden sisällöt voidaan suunnitella yhteistyössä nuorten kanssa.

Vuonna 2013 alkaneen **Expa - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä** -projektin myötä päihdekasvatustiimiin on saatu mukaan myös kokemusasiantuntijoita. Expa-projektin kokemusasiantuntijat ovat huumeongelmasta toipuvia nuoria aikuisia, jotka haluavat tehdä vertaiskasvatuksellista päihdetyötä nuorten parissa. Kokemusasiantuntijat tekevät päihdekasvatusta Expa-projektissa kehitetyn Ränni- menetelmän avulla nuorten ja nuorten aikuisten ryhmille.

Vuonna 2015 jatkettiin menetelmäkorttien **Oma asia?** ja **Väitteitä päihhteistä** levitystä yhteistyökumppaneille ja muille nuorten kanssa työskenteleville aikuisille. Korttien tarkoituksena on toimia nuorten ja nuorten aikuisten kanssa käytävien päihdekeskustelujen käynnistäjänä ja virittäjänä.

Kortteja on myös myyty osana yhdistyksen varainhankintaa. Vuonna 2015 työstettiin eteenpäin kahta uutta menetelmää päihdekasvatuskäyttöön. Toinen, työnimeltään ”riippuvuusmenetelmä” pohtii erilaisia riippuvuuksia ja niiden yhtäläisyyksiä. Toinen menetelmä taas tähtää enemmän päihdetietoisuuden lisäämiseen eri päihteiden ominaisuuksien pohtimisen kautta. Menetelmät tuoteistetaan 2016.

Vuonna 2015 järjestettiin päihdekasvatustiimissä yksi vapaaehtoisille suunnattu **Kättä Pidempää** -menetelmäkoulutus Tampereella. Lisäksi järjestettiin yksi ammattilaisille suunnattu Kättä pidempää -tilauskoulutus sekä kolme muuta nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille tai alan opiskelijoille suunnattua koulutusta. Ammattilaisille suunnattuihin koulutuksiin osallistui yhteensä 94 henkilöä. Päihdekasvatustiimi toteutti vuonna 2015 yhteensä 32 päihdekasvatuksellista tuokiota nuorten kanssa oppilaitoksissa, nuorisotaloilla ja esimerkiksi lastensuojelulaitoksissa. Näissä kohdattiin yhteensä 373 nuorta. Suurin osa päihdekasvatuskeikoista toteutettiin Expa - projektin Ränni- menetelmällä.

4.4 Street Team

Street Teamin tavoitteena on tarjota mahdollisuus vapaaehtoistyöhön missä päin Suomea tahansa ja madaltaa vapaaehtoistyön tekemisen kynnystä korostamalla nuorten omaa päätösvaltaa toiminnan sitouttavuuden suhteen. YAD:n street teamiläiset toimivat ja toteuttavat verkossa tehtäviä viedäkseen eteenpäin huumeetonta elämäntapaa ja kriittistä suhtautumista päihteiden käyttöön.

Street Teamin tehtävien kautta nuoria pyritään kannustamaan kriittiseen ajatteluun ja omien mielipiteiden esille tuomiseen, avoimeen keskusteluun ja vapaaehtoistyöhön huumeettomuuden edistämiseksi. Street Teamin toiminnan avulla pyritään rakentamaan nuorille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa itselle sopivalla tavalla. Verkkovälitteisyys mahdollistaa nuorille yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet asuinpaikkakunnasta riippumatta. Tiimin tavoitteena on omalta osaltaan kehittää verkkonuoriso- ja verkkovapaaehtoistyötä eteenpäin.

Street Teamin toiminnassa on vuositasolla mukana n. 200 aktiivista nuorta, uusien rekisteröityneiden määrä on vuosien 2012- 2015 aikana ollut keskimäärin n. 350 per vuosi.

Tarkempaa tietoa Street Teamin toiminnasta ja tilastoista löydät luvusta 6.1.

4.5 Koulutukset

YAD:n koulutukset ovat lähtökohtaisesti **johonkin yhdistyksen vapaaehtoistyön toimintamuotoon tähtäviä tai toimintaan osallistuvien vapaaehtoisten osaamista täydentäviä**. Yhdistyksen omien vapaaehtoisten lisäksi koulutuksiin on osallistunut myös yhdistyksen ulkopuolisia henkilöitä, kuten nuorten kanssa työskenteleviä aikuisia, nuoriso-, sosiaali- ja terveysalojen opiskelijoita ja muiden yhdistysten vapaaehtoisia. Koulutusten hinta on pyritty pitämään edullisena, jotta osallistumismaksu ei sulkisi ketään koulutuksen puolelle.

Infopiste- ja festarityön vapaaehtoisille YAD:lla on kaksi koulutusta: **Infopistekoulutus** ja **Infopistevastaavakoulutus**. Infopistekoulutuksen tavoitteena on antaa osallistujilleen valmiudet YAD:n infopisteillä toimimiseen. Koulutuksessa saa tietoa huumeista ja ehkäisevästä huumetyöstä sekä eväitä ja välineitä huumekeskusteluun. Infopistevastaavakoulutus on tarkoitettu yli 18-vuotiaille infopistekoulutuksen käyneille ja jonkin verran festarityöstä kokemusta omaaville yadilaisille. Koulutus valmistaa vapaaehtoiset toimimaan vastuuhenkilön roolissa festarireissuilla. Uudelle festarivastaavakoulutukselle ei ollut tarvetta vuonna 2015. Infopistekoulutuksia järjestettiin 2 ja osallistujia oli yhteensä 24. **VuorovaikutusWorkshop** järjestetään vahvistamaan vapaaehtoisten

vuorovaikutus- ja kohtaamistaitoja. Koulutus on ensisijaisesti suunnattu YAD:n infopiste- ja festarityön sekä päihdekasvatustyön tueksi.

Vapaaehtoistyöhön tähtäävien koulutusten lisäksi YAD tarjoaa ammattilaisten ryhmille räätälöityä **Kättä Pidempää – ehkäisevän päihdetyön menetelmäkoulutusta**. Koulutuksen tarkoituksena on tutustua nuorten kanssa tehtävään laadukkaan ehkäisevän päihdetyön teoriaan ja peruseriaatteisiin, sekä harjoitella kahden toiminnallisen menetelmän käyttöä. Vuonna 2015 YAD:ssa järjestettiin yhteensä 3 Kättä pidempää -koulutusta joihin osallistui 21 henkilöä. Näiden lisäksi YAD järjesti jäsenille neljä muuta koulutusta, joihin osallistui 54 osallistujaa. Koulutuksia järjestettiin viidellä eri paikkakunnalla.

Expa-hankkeessa järjestettiin yksi Jalostamo-koulutus Jyväskylässä, yksi Tampereella sekä yksi Gurustamo-koulutus. Nämä koulutukset suoritti loppuun 11 osallistujaa.

5. Tukitoiminta

YAD:n tukitoimintaa toteutetaan seuraavin tavoin:

- Tukityöllistäminen ja yhdyskuntapalveluspaikat päihdetaustaisille
- Kokemusasiantuntijanäkökulma eri toiminnoissa
- Päihteettömyyttä edistävä yhteisö
- Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri huumeista irti pyrkiville

YAD:n työntekijät tarjoavat mahdollisuuksiensa mukaan keskustelutukea päihteistä irti pyrkiville ja tietoa alueensa hoito- ja tukipalveluista sekä toimivat joskus myös tukiystävinä. Tukitoiminnat painottuvat toimistopaikkakunnille.

5.1 Tukityöllistäminen

Työllistymis- ja harjoittelumahdollisuuksien tarjoaminen päihdetaustaisille on osa YAD:n tukitoimintaa. Työharjoittelun, työelämävalmennuksen tai työkokeilun kautta päihdetaustainen voi kääntää omaan taustaansa ja kokemustaan vahvuudeksi ja osallistua ehkäisevään huumetyöhön. Työharjoittelut toimivat usein ponnahduslautana työllistettyjen hakeutumiselle sosiaalialan opintoihin ja nuoriso- tai päihdealan töihin. YAD tarjoaa myös yhdyskuntapalveluspaikkoja päihteisiin kytkeytyvistä rikoksista tuomituille tai päihdetaustan omaaville yhdyskuntapalvelustaan suorittaville. Tavoitteena on tarjota päihteettömän yhteisön tukea palveluksen suorittamisen yhteydessä. Tällaisia tukityöllistettyjä ja yhdyskuntapalveluksen suorittajia pyritään samaan YAD:hen vuosittain 4-8 henkilöä. Vuonna 2015 heitä kuntouttavassa työtoiminnassa oli kolme henkilöä (yhteensä 12kk:n ajan), mutta yhdyskuntapalveluksen suorittajia ei ollut lainkaan.

5.2 Kokemusasiantuntijuus

Kokemusasiantuntijuuden teemaa pidettiin esillä läpi vuoden 2015 etenkin EXPA - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä -hankkeen voimin. Kokemusasiantuntijaksi nimitetään YAD:ssa EXPA-hankkeen Jalostamo-koulutuksen käynnyttä kokemustaustaista, 18–35-vuotiasta nuorta aikuista.

Yhdistyksen toiminnassa ei kuitenkaan tarvitse tuoda esiin omaa kokemustaustaansa ellei niin halua. Arvostamalla kokemustietoa ja yhdistelemällä sitä ammattilaistoimintaan sekä YAD:n koulutuksiin saadaan esiin monipuolista näkökulmaa huumeiden käytön maailmaan ja käytön syihin sekä viranomaisten taholta ilmeneviin päihdetaustaisen kohtaamisen ja kohtelun epäkohtiin, jotka leimaavat käytön lopettaneita vielä pitkään. Kokemustietoa hyödynnettiin projektin lisäksi YAD:n **kannabistyössä**, jonka yhtenä tavoitteena on kannabiksen käyttäjien saaminen mukaan ehkäisevään kannabistyöhön ja riskiehkäisyyn. Kannabiksen käyttäjistä ja aiemmin käyttäneistä koottuun **Myssyryhmään** kuuluvista vapaaehtoisista käytetään termiä vertaisneuvoja.

5.3 Päihteettömyyttä edistävä yhteisö

YAD:n toimintoihin voivat osallistua niin tavalliset kuin **päihteistä eroon pyrkivät nuoret**. Tavoitteena on muun muassa **luoda huumeettomia ihmissuhteita ja tukea päihteetöntä elämäntapaa** tekemisen ja yhdessäolon kautta. Vapaaehtoistoimijoiden muodostamalla turvaverkolla ja yhteisöllisellä tuella on suuri merkitys ehkäistäessä toiminnan piiriin kuuluvien entisten käyttäjien retkahduksia. Päihteettömät toiminnat ja kokemukset rohkaisevat ja innostavat jäsenistöä ylipäättään päihteiden käytön vähentämiseen tai lopettamiseen. Vapaaehtoisena toimiminen rakentaa uutta myönteistä identiteettiä ja minäkuvaa päihdetaustaiselle.

Tukea tarvitsevat ohjautuivat YAD:n toimintaan hoitopaikkojen, viranomaiskontaktien ja ”puskaradion” kautta. YAD:n toimintaa pyritään ylipäättään tarjoamaan myös nuorille, jotka ovat niin sanottua riskiryhmää esimerkiksi päihteiden käytön suhteen tai muuten vailla harrastustoimintaa. Vuonna 2015 ainakin neljän paikallisosaston toiminnassa oli mukana entisiä huumeiden käyttäjiä. Yhdistyksen vapaaehtoisista päihdetaustaisia arvioidaan olevan 10–15%.

5.4 Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri

Päihderiippuvuudesta toipuville nuorille aikuisille (18-35v.) YAD toteutti **ryhmämuotoista tukitoimintaa Helsingissä**. Tämän lisäksi kokemusasiantuntijahankkeessa mukana olleet kokoontuivat Tampereella. Ryhmän tavoitteena on edistää päihteetöntä elämäntapaa, tukea kuivilla pysymistä ja auttaa yhteiskuntaan sopeutumisessa. Toiminnassa järjestetään monipuolista päihteetöntä tekemistä, edistetään uusien sosiaalisten kontaktien syntymistä sekä samalla edistetään elämänhallinnallisten taitojen ja itsetunnon kehittymistä.

Tuettavia ohjautui pääsääntöisesti eri hoitopaikkojen ja puskaradion kautta. **Ryhmässä on tuettavien lisäksi koulutettuja tukiystäviä**, usein pidempään kuivilla olleet koulutautuvat tukiystäväksi ja ottavat enemmän vastuuta ryhmän toiminnasta. Helsingin ryhmä kokoontuu kahden viikon välein pääsääntöisesti ympäri vuoden ja uusia tuettavia voi tulla mukaan pitkin matkaa. Vuoden 2015 aikana tukiryhmään on kuulunut 8 eri tuettavaa henkilöä ja 5 tukiystävää. Ryhmää koordinoi ja ohjaa YAD:n työntekijä yhdessä koulutettujen vapaaehtoisten tukiystävien kanssa. Tukiryhmätoimintaa tukee Helsingin kaupunki.

Vuonna 2015 YAD järjesti yhteistyössä KRIS-Tampere ry:n kanssa **tukileirin päihdetaustaisille nuorille aikuisille**. Ylöjärvellä järjestetylle leirille osallistui yhteensä parisen kymmentä entistä huumeiden ongelmakäyttäjää, joista osa oli YAD:n ja osa **KRIS-Tampere ry:n** nuorten toiminnassa mukana olevia nuoria aikuisia. Leirillä nuorten aikuisten päihteetöntä arkea tuettiin erilaisten keskusteluryhmien, elämyksellisten aktiviteettien, päihteettömän yhdessäolon ja uusien sosiaalisten kontaktien kautta. Leiri oli onnistunut niin leiriläisten kuin järjestävien tahojenkin näkökulmasta ja yhteistyötä jatketaan myös kesällä 2016..

6. Projektit

6.1 Street Team 2 -projekti 2013–2015

YAD pilotoi vuonna 2007 uudenlaista matalan kynnyksen vapaaehtoistoiminnan mallia, jossa hyödynnetään nuorten ja musiikkimaailman alakulttuureista tuttua toimintatapaa Street Teamiä verkkoympäristöön sovitettuna.

Street Team -hanke sai mallin jatkokehittämiseen, levittämiseen ja juurruttamiseen kahden vuoden jatkorahoituksen RAY:ltä ja Street Team 2 -hanke alkoi huhtikuun alusta 2013. Työntekijämuutosten vuoksi hanke jakautui kolmelle vuodelle, vuosi 2015 oli Street Team 2 hankkeen viimeinen toimintavuosi. Vuoden isoin uudistus oli tammikuussa 2015 julkaistut Street Teamin uudet nettisivut, joiden myötä sivuston mobiilitoimivuutta ja tietoturvaa parannettiin merkittävästi.

Street Teamia kehitettiin toimivaksi todetun konseptin pohjalta ja vapaaehtoisia ohjattiin pääasiassa Street Teamin omien nettisivujen, Facebookin ja blogin välityksellä. Vuonna 2015 otettiin käyttöön myös Instagram, jonka avulla Street Teamin näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa ajanmukaistettiin. Lisäksi loppuvuodesta 2015 julkaistiin Street Teamista lyhyt mainosvideo YouTubeen.

Street Team 2- projektin ohjausryhmä kokoontui vuonna 2015 kolme kertaa, kaksi kertaa keväällä ja kerran syksyllä juuri ennen hankkeen päättymistä. Ohjausryhmän jäsenten verkostot olivat vuoden aikana merkittävä tuki Street Teamin toiminnalle, sekä hankkeen päättymiseen liittyvissä raportoinneissa. Vuonna 2015 Street Teamin kannalta olennaiset yhteistyöverkostot olivat Nuorten Verkkofoorumi (Nusuvefo), sekä Yeesi ry:n perustama Yhteistyössä on voimaa- verkosto.

Vuonna 2015 Street Teamiin rekisteröityi yhteensä 336 uutta henkilöä. Suorituksia raportoitiin yhteensä 1309 kappaletta. Uusia tehtäviä sivustolla julkaistiin yhteensä 14 kappaletta, joista 4 oli kokonaan street teamilaisten itse kehittämiä. Street Team 2- hankkeesta julkaistiin loppuvuodesta sosiaalinen tilinpito, joka kokoaa yhteen hankkeen tulokset ja tilastot. Sosiaalinen tilinpito löytyy Innokylästä, sekä osoitteesta: <http://www.yad.fi/ajankohtaista/uusi-julkaisu-street-teamin-sosiaalinen-tilinpaatos-2013-2015/>

Vuonna 2015 viimeisteltiin hankkeen juurrutus osaksi YAD:n perustoimintaa ja Street Teamin toiminta jatkuu hankkeen päättymisen jälkeen osa-aikaisen työntekijän työpanoksella YAD:n verkkovapaaehtoistiminä.

6.2 Expa - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä 2013–2015

Expa EXPA - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä -hanke sai RAY:n kolmivuotisen hankerahoituksen ja alkoi huhtikuussa 2013. Hankkeessa työskentelee kaksi työntekijää ja toiminta keskittyy Tampereen ja Jyväskylän alueille. Hankkeessa kehitetään **laadukkaan ehkäisevän huumetyön kriteerit täyttävää, kokemusasiantuntijuuteen perustuvaa ehkäisevää huumetyötä**. Hankkeen kohderyhmänä ovat 15–20-vuotiaat nuoret ja toteuttajina käyttötaustaiset kokemusasiantuntijat yhdessä työntekijöiden kanssa.

Kolmantena hankevuonna toiminta vakiinnutettiin Tampereen ja Jyväskylän seuduille, ja valmistauduttiin siirtämään se osaksi perustoimintaa. Expan kokemusasiantuntijat saivat oman paikkansa vapaaehtoistyön tiimimallissa Päihdekasvatustiimistä. Vuoden 2015 syksyllä kokemusasiantuntijoiden Jalostamo-peruskoulutukset järjestettiin vakiintuneella 2 illan ja viikonlopun

mallilla siten, että Tampereen ja Jyväskylän erilliset koulutukset päätettiin yhteiseen viikonloppuun leirikeskukseen. Tampereen koulutuksen aloitti 7 ja saattoi päätökseen 5 henkilöä, kun kolmesta koulutuksen aloittaneesta jväskyläläisestä valmistui vain yksi. Päätösviikonlopun yhteydessä pilotoitiin myös jo aiemmin YAD:n kokemusasiantuntijoina toimineille tarkoitettua Gurustamo-jatkokoulutusta. Gurustamon kävi 5 kokemusasiantuntijaa, joista yksi on sittemmin tehnyt keikkoja vastaavan kokemusasiantuntijan roolissa työparityöskentelyä keikalla ohjaten. Lisäksi kokemusasiantuntijoille järjestettiin oma vuorovaikutuskoulutuksensa.

Kokemusasiantuntijoiden kanssa kehitetty päihdekasvatusmenetelmä, Ränni, kehitettiin keikoista saadun palautteen avulla vuoden 2015 aikana painovalmiiksi tuotteeksi. Ränni-keikkoja tehtiin vuoden aikana 29 (15 Tampereella ja 14 Jyväskylässä); keikoilla tavoitettiin 294 nuorta. Menetelmä on kohdennettu pääosin peruskoulun päättäneiden nuorten pienryhmille. Sen on kuitenkin havaittu soveltuvan hyvin myös nuoremmille riskiryhmille, joilla on jo kiinnostusta päihteitä kohtaan ja osalla mahdollisesti huumekeilujakin. Ränni-keikkojen lisäksi kokemusasiantuntijan kanssa tehtiin vuonna 2015 myös 2 muuta keikkaa. Ammattilaisille tehtiin 4 keikkaa, joista yhdessä pilotoitiin ammattikorkeakouluopiskelijoilla kokemuskoulutusmallia, jonka tavoitteena on parantaa nykyisten ja tulevien päihdehoitoalan ammattilaisten valmiuksia kohdata päihdeongelmaisia.

Kokemusasiantuntijoille järjestettiin myös 15 **työnohjauksellista tapaamista**, joiden tarkoituksena on purkaa keikkakokemuksia ja tehdä hyvinvointia tukevia asioita. Vuoden 2015 aikana panostettiin erityisesti virkistystoimintaan, sillä ryhmätyönohjauksen tarve oli vähäistä. Tampereella järjestettiin 8 ja Jyväskylässä 7 tapaamista. Lisäksi 7 aktiivisimman kokemusasiantuntijan kanssa tehtiin syksyllä palkkiomatka Lontooseen. Kokemusasiantuntijoiden osaamista hyödynnettiin myös koulutus- ja työnohjausmallien kehittämisessä.

Expa-hankkeessa pidettiin myös **Myssy pois silmiltä** -kampanjaa näkyvillä vuonna 2015 Päihdelinkin foorumin **Savusaunassa**, jossa YAD:n kouluttamat vertaisneuvojat osallistuivat kannabiksen käytön haittoja vähentävään työhön keskustelemalla käyttäjien ja heidän omaistensa kanssa käyttöön liittyvistä asioista. Kannabisaihetta käsiteltiin myös noin 300 satakuntalaista ammattikoululaista tavoittaneessa paneelikeskustelussa, jossa työntekijä kävi keskustelemassa nuorten kannabiksenkäytöstä oppilaitosten, päihdepalvelujen ja poliisin edustajien kanssa.

Expa-projekti on ollut mukana myös erilaisissa yhteistyöryhmissä ja -hankkeissa. Verkostoyhteistyössä on rakennettu muiden kokemusasiantuntijuutta hyödyntävien tahojen kanssa yhteistä näkemystä kokemusasiantuntijuuden edellytyksistä ja määritelmästä. Vapaaehtoisten rekrytointiin liittyen on tehty yhteistyötä paikallisten huume kuntoutusta ja jatkopalveluja järjestävien toimijoiden kanssa. Yhteistyötä on tehty erityisesti **KRIS-Tampere ry:n** nuorten toiminnan sekä **Pirkanmaan Sininauha ry:n Villa Hockey -huume kuntoutuskodin** kanssa, ja **Jyväskylän A-kilta ry:n** sekä **Jyväskylän katulähetys ry:n** kanssa.

7. Yhteistyö

YAD näkee yhteistyön tärkeänä kanavana kehittää ehkäisevän päihdetyön kenttää sekä keinona toimia tehokkaammin ja näkyvämmiin yhteisten tavoitteiden edistämiseksi. Eri toimijoiden keskinäinen vuoropuhelu, yhteiset linjaukset ja toiminta samaan suuntaan sovituilla työnjaoilla on välttämätöntä.

Yhteistyöllä voidaan saada aikaan synergiaetuja, jotka tukevat tavoitteen mukaista toimintaa ja edustavat järkevää resurssien käyttöä. Yhteistyön kautta toimijat voivat profiloitua toisiaan täydentäviksi ja purkaa turhaa päällekkäisyyttä.

YAD tekee yhteistyötä muiden järjestöjen, kunnallisten toimijoiden, paikallisten ja valtakunnallisten työryhmien ja tahojen kanssa silloin, kun yhteistyö on järkevää ja edistää yhdistyksen tavoitteiden toteutumista.

7.1 Valtakunnallinen yhteistyö

Valtakunnallisen tason järjestöjä, verkostoja ja hankkeita, joiden kanssa YAD:lla oli yhteistyötä tai joissa YAD oli jäsenenä:

- A-klinikkasäätiö
- Allianssi
- Ehkäisevän päihdetyön verkosto sekä sen alainen Huumetyöryhmä
- Kepa - Kehitysyhteistyön palvelukeskus
- Kokemusosaajaverkosto
- KoKoA - Koulutetut kokemusasiantuntijat ry
- Kris ry ja Kris Nuoret ry
- Music Against Drugs ry
- Nusuvefo (Nuorille suunnatun verkkotyön foorumi)
- Preventiimi - nuorisoalan ehkäisevä päihdetyö -verkosto
- www.pilvenreunalla.com -sivusto (yhteistyössä Juha Vuorisen kanssa)
- Sosiaalialan työnantajaliitto
- Soste ry
- Sovatek -säätiö
- Verkottaja-hanke
- Yeesi ry

7.2 Paikallisen tason yhteistyö

YAD teki yhteistyötä paikallisesti ja alueellisesti **päihde-, vapaaehtois- ja nuorisojärjestöjen, rikosseuraamustoimistojen, hoitopaikkojen, kuntien nuoriso- ja sosiaalityöntekijöiden, seurakuntien, koulujen, oppilaitosten sekä alueellisten verkostojen kanssa**. Yhteistyön muodot vaihtelivat yhteisen toiminnan järjestämisestä tiedottamiseen, ehkäisevän päihdetyön suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä palvelujen vaihtoon. Kunnat myös rahoittivat yhdistyksen toimintaa ja tapahtumia saaden samalla **ehkäisevän päihdetyön toimintaa ja tukitoiminnan palveluja alueelle**. Paikallista yhteistyötä tehtiin ennen kaikkea YAD:n toimistopaikkakunnilla.

YAD on ollut mukana perustamassa **Jyväskylän seudun päihdepalvelusäätiötä**, (nykyinen **Sovatek**) ja ollut mukana säätiössä siitä lähtien. YAD on perustajajäsenenä mukana myös **Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki** -osuuskunnassa.

Paikallisosastoja kannustettiin osallistumaan kuntiensä verkostoyhteistyöhön sekä tiedottamaan toiminnastaan paikallisille viranomaisille ja muille alan toimijoille. Yhteistyöprojekteihin ja työryhmiin osallistutaan mielellään resurssien puitteissa ja silloin kun toiminta on YAD:n linjan mukaista.

8. Henkilöresurssit

8.1 Palkatut työntekijät

Yhdistyksessä työskenteli vuoden 2015 aikana osa-aikaisesti tai päätoimisesti yksitoista henkilöä perustyössä ja projekteissa sekä yksi oppisopimustyöntekijä (yhteensä noin yhdeksän henkilötyövuotta). Näiden lisäksi vuoden aikana YAD:ssa oli yksi siviilipalvelusmies. Yksittäisiä työsuoritteita YAD saattoi lisäksi hankkia palkkiota tai työkorvausta vastaan, esimerkiksi Street Teamissä oli kesätyöntekijä kaksi kuukautta ja Helsingissä koordinaattorin sijainen kolme kuukautta. YAD kuuluu sosiaalialan työnantajaliittoon ja noudattaa sosiaalialan järjestöjen työehtosopimusta.

Yhdistyksen toimihenkilöt vuonna 2015:

Juuso Armila (Expa-projekti, Tampere)
Sari Auhtola (ehkäisevän huumetyön suunnittelijan sijainen, Jyväskylä)
Annukka Blom-Ruohisto (tukiystävätoiminnan koordinaattori, Helsinki)
Sami Hoisko (ehkäisevän huumetyön suunnittelijan sijainen, Tampere)
Hanna Ikonen (Street Team -hanke, Jyväskylä)
Noora Kajaluoto (tukiystävätoiminnan koordinaattorin sijainen, Helsinki)
Petra Karinen (ehkäisevän huumetyön suunnittelija, Tampere)
Ulla Kuokkanen (toimistos sihteeri, Jyväskylä)
Susanna Kärki (Expa-projekti, Tampere)
Hanna Lamberg (ehkäisevän huumetyön suunnittelija, Jyväskylä)
Saara Mansikka-aho (järjestötiedottaja, Jyväskylä)
Ville Nieminen (oppisopimusopiskelija, Tampere)
Janne Paananen (toiminnanjohtaja, Jyväskylä)
Jasmine Pellinen (Street Team -hankkeen kesätyöntekijä, Jyväskylä)
Jari Tanskanen (siviilipalvelusmies, Jyväskylä)

8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat

Ammatillisista oppilaitoksista sekä korkeakouluista hakeutuville työharjoittelijoille on tarjottu mahdollisuus suorittaa harjoittelunsa YAD:ssa. Harjoittelijoita otettiin resurssien salliessa, niin että harjoitteluun voidaan myös YAD:n puolelta panostaa. Vuonna 2015 yhdistyksessä opintoihinsa liittyvän harjoittelun suoritti kolme opiskelijaa (yhteensä viisi harjoittelujaksoa). Lisäksi vuoden 2015 aikana YAD:lle tehtiin kaksi opinnäytetyötä.

Erilaisin työllistys-/kuntoutustuki-/harjoittelurahoin yhdistyksessä työskenteli vuoden aikana kolme henkilöä yhteensä 12 kuukauden ajan. **Työllistämässä yhdistys painottaa kuntouttavaa näkökulmaa ja työllistää mielellään henkilöitä, joilla on taustallaan päihde- tai huumeongelmaa.** Toisena työllistettyjen ryhmänä ovat omat vapaaehtoiset.

8.3 Hallitus

YAD:n hallituksessa on ollut perinteisesti hyvin edustettuina yhdistyksen perustoiminnan tuntevat jäsenaktiivit. Nuoruus, YAD -kokemus sekä nuoriso- ja päihdealan asiantuntemus olivat edustettuina myös vuoden 2015 hallituskokoonpanossa. Hallitus kokoontui seitsemän kertaa. Lisäksi järjestettiin sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset. Hallituksen jäsenet olivat jakaneet keskenään järjestäytymisen yhteydessä vastualueet, joiden mukaan työnjakoa pyrittiin toteuttamaan.

Kokousohallituminen ja sitoutuminen työskentelyyn olivat hyvää. Keväällä ja syksyllä järjestettiin hallituksen ja työyhteisön yhteiset arviointi- ja suunnittelupäivät.

Lisäksi hallitus osallistui kevään ja syksyn tiimpäiville. YAD Youth Against Drugs ry:n hallituksen puheenjohtajana toimi vuonna 2015 **Eeva-Kaisa Salminen**. Hallitukseen saa yhteyden sähköpostilla **hallitus@yad.fi**.

Hallitus 2015:

Eeva-Kaisa Salminen, Tampere (pj)
Mii Seppänen, Jyväskylä
Timo Lemettinen, Jyväskylä
Ville Särkelä, Helsinki
Tuomas Laine, Jyväskylä
Riikka Kaikkonen, Jyväskylä
Vaula Ekholm, Jyväskylä

Varajäsenet:

Minna Siltanen, Tampere
Mika Rautiainen, Jyväskylä
Sampo Tuhkanen, Jyväskylä
Olli Vairema, Tampere
Saara Salmenmaa, Vantaa
Miina Herronen, Jyväskylä

Hallituksen sihteerinä toimi alkuvuodesta yhdistyksen toiminnanjohtaja Janne Paananen.

9. Talous ja rahoitus

9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2015

Vuosi 2015 oli talouden suhteen tasapainoinen. Maksukyky oli koko vuoden ajan riittävä. Yhdistyksen tuloslaskelman mukainen tulos oli tilikauden päättyessä 4 305 € (vuonna 2014: -11 309 €). Taseen loppusumma 327 996 € (vuonna 2014: 348 817 €).

Talouden seurannassa ja kirjaamisessa tehtiin yhteistyötä Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -tilitoimiston kanssa, joka hoitaa YAD:n kirjanpidon ja palkanlaskennan. Yhdistyksen tilintarkastajana toimi **Ernst & Youngin Jukka Erola**.

9.2 Julkinen rahoitus

Toiminnan päärahoittajana oli vuonna 2015 **Raha-automaattiyhdistys (RAY)**, joka tuki yhdistystä yleis- ja projektiavustuksilla yhteensä 419 967 €:lla (käytetyt avustukset). Tukea toimintaan saatiin myös **Opetus- ja kulttuuriministeriöltä**.

Paikallisosastojen kotikunnat tukivat paikallista toimintaa. Vuonna 2015 paikallisosastojen tuotot olivat 27 700 €. Paikallisosastoilla oli omat tilinsä ja tilinkäyttäjensä. Valtakunnallinen yhdistys kuitenkin viime kädessä hallinnoi ja vastaa niidenkin taloudenpidosta.

9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta

Ulkoistettuna varainhankinnan muotona YAD jatkoi yhteistyötä **Kustannus Ampiainen Oy:n** kanssa. Myyntituotteina olivat vuonna 2015 seinäkaleri ja muistitikku. Myynnistä tuloutui 37 796 € (vuonna 2014 varainhankinta tuotti 40 090 €) YAD:lle.

Vuonna 2015 yhdistyksen jäsenmaksu oli 6 €, tukijäsenmaksu 20 € ja yhteisötukijäsenmaksu 100 €. Lisäksi vuodesta 2013 lähtien on ollut mahdollista maksaa jäsenmaksu kerralla koko elämäksi 60 eurolla. Jäsenmaksutuotoista ohjattiin 25 % lähimmän paikallisosaston toimintaan. Jäsenmaksutuottojen merkitys yhdistyksen varainhankinnassa on vuositasolla marginaalinen.

9.4 YAD -materiaalimyynti

Yhdistys myi tuotteitaan tehdäkseen yhdistystä ja sen logoa tunnetuksi sekä levittääkseen päihde- ja huumetietoutta. Tällaisia jäsen- ja tukituotteita ovat muun muassa t-paidat, pinssit, hupparit ja kangaskassit. Lisäksi myytiin tietomateriaaleja kuten Pienryhmätoiminnan kirjaa, Puhetta päihteistä -vihkosta, Kannabis Mythbuster -esitteitä ja huumeinfokortteja. Tuotteita myytiin tapahtumissa ja verkkokaupassa. Materiaalimyyntin nettoarvo on vuositasolla marginaalinen yhdistyksen tuottojen muodostumisessa.

10. Toimitilat

Yhdistyksellä oli käytössään kolme eri toimitilaa vuonna 2015. Jyväskylässä YAD:n omistamalla keskustoimistolla Lutakossa työskenteli vuoden aikana seitsemän yhdistyksen työntekijää ja siviilipalvelusmies.

Tampereella siirryttiin vuoden alussa vuokralle Kumppanuustalo Artteliin. Tampereella työskenteli neljä työntekijää ja oppisopimustyöntekijä. Helsingissä YAD oli vuokralaisena Onnellisuusopiston tiloissa ja siellä työskenteli yksi työntekijä ja hänen sijaisensa.

Paikallisosastot kokoontuivat muun muassa nuorisotiloilla ja kahviloissa, toimistopaikkakuntien paikallisosastot YAD:n toimitiloissa.

YAD:n toimistoilla kokoontuu ilta-aikoina esimerkiksi NA- ja AAL -ryhmiä.

11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi

Yhdistyksen toiminnasta **raportoitiin työraportein ja erilaisin dokumentaatiolomakkein** niitä käsiteltiin säännöllisesti tiimikokouksissa sekä arviointi- ja suunnittelupäivillä. Sosiaalisen tilinpidon dokumentointi- ja arviointimalli tehtiin vuonna 2015 festariryön lisäksi Street Teamistä, Expa - Kokemusasiatuntijuushankkeesta sekä paikallisosastotoiminnasta.

Kehittämisen ja konseptointityön tuloksena toteutetut päihdekasvatuksen menetelmäkortit lanseerattiin käyttöön 2012 ja niiden käyttöön opastavia **Kättä pidempää -koulutuksia** järjestettiin tilauksesta ja avoimina myös 2015. Kahta uutta päihdekasvatusmenetelmää koekäytettiin ja työstettiin 2015. Nämä on tavoitteena saada valmiiksi 2016.

Osana hallinnon kehittämistä kirjattiin yhdistykselle 2012 laajempi **talous- ja johtosääntö**, joka täydentää aiempaa käytännönläheistä taloussääntöä. Näitä noudatettiin 2015 ja ne tarkastetaan hallituksessa vuosittain.

YAD:n hallitus seurasi yhdistyslain mukaisesti järjestön toimintaa ja taloutta omissa kokouksissaan sekä työntekijöiden tuottamien raporttien pohjalta. Projekteissa tuotettiin omaa raportointia myös ulkoista arviointia hyödyntäen, hallitus arvioi toimintaansa ja paikallisosastotoiminnan osalta koottiin tiedot vuoden toiminnoista ja toimintoihin osallistuneiden määristä webropol -lomakkeella. Toimivia malleja ja dokumentointijärjestelmiä tilasto- ja muun arviointitiedon keräämiseksi vapaaehtoisten toteuttamasta toiminnasta kehitetään edelleen.

Lisätietoja ja materiaaleja: www.yad.fi